

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **P.J.**

skazanego z art. 190 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2026 r.

zażalenia obrońcy skazanego na zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego

IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 12 stycznia 2026 r., sygn. akt IV Ka 280/25 (IV WKK 20/25),

w przedmiocie odmowy przyjęcia kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 31 października 2025 r., w sprawie IV Ka 280/25,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. w zw. z art. 530 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Radomsku wyrokiem z dnia 5 lutego 2025 r., wydanym w sprawie o sygn. akt II K 466/24, uznał oskarżonego P.J. za winnego popełnienia przestępstw określonych w art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. (pkt 1) oraz w art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. (pkt 3) oraz za winnego popełnienia występków z art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. (pkt 2a i b), które stanowiły ciąg przestępstw z art. 91 § 1 k.k., zaś w konsekwencji - na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. - wymierzył mu karę łączną 1 roku pozbawienia

wolności. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 k.k., art. 73 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres próby 3 lat, oddając go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego. Wyrok zawierał nadto pozostałe rozstrzygnięcia w nim wskazane.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z dnia 31 października 2025 r., wydanym w sprawie o sygn. akt IV Ka 280/25, po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok i orzekł o kosztach procesu.

Od powyższego wyroku Sądu odwoławczego kasację wniósł obrońca skazanego, który zaskarżył to orzeczenie w całości podnosząc zarzuty: rażącej obrazy przepisów prawa procesowego, tj.: a) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. które to naruszenie miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia; b) art. 410 k.p.k., które to naruszenia miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia; c) art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 523 § 1 k.p.k., które to naruszenie miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, następstwem czego był „błąd w ustaleniach faktycznych polegający na bezzasadnym uznaniu, iż skazany popełnił przestępstwo określone w art. 190 § 1 k.k. w zb. z art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.”.

W oparciu o te zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie skazanego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Trybunalskim do ponownego rozpoznania.

Zarządzeniem z dnia 12 stycznia 2026 r., sygn. akt IV Ka 280/25 (IV WKK 20/25), Zastępca Przewodniczącego IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim, na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 523 § 2 i 4 k.p.k., odmówił przyjęcia kasacji wobec jej niedopuszczalności z mocy prawa. W uzasadnieniu decyzji procesowej wskazano, że zgodnie z treścią art. 523 § 2 i 4 k.p.k. kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Ograniczenie to nie dotyczy wyłącznie kasacji wniesionej w wypadku faktycznego zaistnienia uchybień

wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. W związku zaś z tym, że w kasacji obrońca nie wskazał na wystąpienie uchybień z art. 439 k.p.k. odmówiono jej przyjęcia jako niedopuszczalnej z mocy prawa.

Zażalenie na to zarządzenie złożył obrońca skazanego zarzucając: „naruszenie przepisów postępowania, tj.: - art. 530 § 2 w zw. z art. 523 § 1 i 2 k.p.k., poprzez dokonanie przez Przewodniczącego merytorycznej, a nie formalnej oceny wniesionej na rzecz skazanego kasacji, czego następstwem było niewłaściwe zastosowanie wskazanych przepisów i na ich podstawie wydanie zarządzenie o odmowie przyjęcia kasacji; - art. 99 § 1 k.p.k., poprzez sporządzenie przez Przewodniczącego uzasadnienia zarządzenia w sposób lakoniczny, pobieżny i niewyjaśniający wszechstronnie podstaw rozstrzygnięcia, czego następstwem jest utrudniona kontrola wydanego zarządzenia”.

W konkluzji zażalenia jego autor, wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przyjęcie wniesionej kasacji do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie obrońcy okazało się niezasadne.

W kontekście analizowanej sprawy nie ulega wątpliwości, że strona postępowania może wnieść kasację na korzyść wyłącznie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, o czym przesądza, w sposób oczywisty, jednoznaczny językowy kontekst art. 523 § 2 k.p.k. Wyjątki od zawartej w tym przepisie regulacji zawarte zostały w treści art. 524 § 4 k.p.k., zgodnie z którym ograniczenie przewidziane w § 2 art. 523 k.p.k. nie dotyczy kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (pkt 1) oraz wypadków określonych w art. 521 k.p.k., a więc kasacji podmiotów szczególnych (pkt 2).

W niniejszej sprawie oskarżony P.J. został skazany na karę łączną 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Tym samym rodzaj wymierzonej kary ograniczał możliwość wystąpienia z nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, na korzyść skazanego przez stronę procesową, do wskazania zarzutu zaistnienia tzw. bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Bezspornym jest, że w kasacji obrońcy skazanego nie wskazano zarzutu z art. 439 § 1 k.p.k., tak jeśli chodzi o formalne określenie uchybień, jak i nie opisano w

uzasadnieniu kasacji (art. 526 § 1 k.p.k.) uchybień które mogłyby być kwalifikowane z art. 439 § 1 k.p.k. Oznaczało to, że wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia był niedopuszczalny, co skutkowało wydanym zarządzeniem.

W tym stanie rzeczy nie może budzić wątpliwości zasadność decyzji Zastępcy Przewodniczącego IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim odmawiającego przyjęcia kasacji, jako niedopuszczalnej z mocy ustawy, o czym przesądza treść art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k.

Pomimo skomprimowanych pisemnych motywów zaskarżonego zarządzenia, przeprowadzony w nich wywód jest klarowny i nie może być w związku z tym mowy o obrazie art. 99 § 1 k.p.k., a tym samym utrudnieniu kontroli instancyjnej.

Całkowicie nieuprawnione jest również twierdzenie autora zażalenia jakoby przeprowadzona przez wydającego zarządzenie wstępna kontrola wniesionej kasacji miała charakter merytoryczny, a nie jedynie formalny. Wszak okoliczność niepodniesienia we wniesionej kasacji jakiegokolwiek uchybienia wskazanego w art. 439 k.p.k. wynika wprost z treści redagowanych w tym nadzwyczajnym środku zaskarżenia zarzutów, z których żaden nie wskazuje, nawet pośrednio, na bezwzględną przyczynę odwoławczą. W realiach niniejszej sprawy, na etapie badania kasacji przez wskazany w art. 530 § 2 k.p.k. podmiot - Prezesa sądu (przez co należy rozumieć także inne podmioty wymienione w art. 93 § 2 k.p.k., mogące działać w jego zastępstwie), nie dokonywano więc merytorycznej oceny podniesionych zarzutów, które - nawet w przypadku przyjęcia kasacji - jako niedopuszczalne w takim układzie procesowym nie podlegałyby rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy (sąd kasacyjny mógłby wyłącznie rozpoznać zarzut wskazujący na uchybienie z art. 439 k.p.k., pozostawiając poza zakresem orzekania wskazane w nadzwyczajnym środku zaskarżenia inne naruszenia prawa, nawet o charakterze rażącym), co w efekcie skutkowałoby wydaniem postanowienia o pozostawieniu takiej kasacji bez rozpoznania, stosowanie do treści art. 531 § 1 k.p.k. (zob. postanowienie SN z 22 kwietnia 2024 r., V KZ 11/24).

Reasumując, skoro wydane w przedmiotowej sprawie zaskarżone zarządzenie, oparte zostało na prawidłowo zastosowanych przepisach prawa, zaś

wniesiony przez obrońcę środek odwoławczy tej okoliczności nie podważył, zasadne i konieczne było utrzymanie tego zarządzenia w mocy.

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

Stanisław Stankiewicz

[WB]

[a.ł.]